

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sponsvs Sangvinvm

Zachmoorter, Michiel

T'Antwerpen, [1641]

De XIV. Statie. Den lesteu val.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35954

vallende aen den berch. 14. stat. 209

DE XIV. STATIE.

Den lesteu val.

Aen den voet oft opganck des betgs
van Calvarien, onsen Salichmaker
van bloet-storten ende vermoeyt-
heyt over-last, valt de leste reyse.

GHE-

G H E B E D T.

Oe dicwils vallen
 wy ende herballen
 wy dooz trācinoe-
 digheyt/ ende men-
 schelike broosheyt
 in onse oude gebre-
 ken! o Heere Jesu!

wy bidden u dooz desen uwoen lesten
 val / dat mach de leste repse wesen
 dat wy in sonden geballen zijn: ver-
 leent ons nieuwe gratie om met
 verffschē moet/ vā deught tot deugt
 vooz te gaen/ ende tot het eynde onis
 levēs cloeckelijc te volherdē/ op dat
 wy aldus hier beginnen met alle
 liefde u en hē te loben en te danckē/
 en hier naemaels met alle de H. in
 alle eewoen der eewoen. Amen.

M E D I T A T I E.

Bereydinghe.

Eerste deel der Meditatie.

EEnen bequaemen middel
 (mijn ziele) om die ober-
 groote moghentheyt te ken-
 nen van dien Heere / met wien

GHP

vallende aen den berch. 14. Nat. 211

ghy moet gaen handelen in't ghebedt / is / u ooghen te slaen. op dat groot Firmament des hemels / ende te dencken hoe dat eenen van sijn dienaers dien geheelen hemel is naer sijn gheliefte gheduerlijck draepende. Hoe moghende moet dan wesen dien Heere / die by hondert dupsenden sulcke dienaers heeft / jae noch hondert dupsentmael schoonder ende machtigher / dan dien soude konnen maecken? Men dien gaet ghy spreken / dien Heere neemt gheneuchte in u ghebedt : beginnet dan met die puerste meyninghe die ghy condit / alleen om hem te behaeghen sonder eenigh ander opsicht oft preten sie / soo gheleert wordt inde bereydinghe voorde eerste Meditatie. fol. 4.

HISTORIE.

Tweede deel der Meditatie.

Het is desen Almoghentigen Heere / die soo machtighen dienaers heeft (mijn ziele) die ghy inde voorgaende meditatie

tie

212 Den Bloedigen Bruydegom
tie hebt ghelaeten noch op den
wegh reysende nae den bergh van
Calvarien/gheladen/ja overladen
met den balck des Cruycken/ soo
machteloos dooz alle die toornen-
ten die hy gheleden hadde / dat men
beter mocht segghen dat hy croop/
oft ghetrocken wierdt / als dat hy
ginck / want dooz dien dat gheheel
sijn lichaem soo gheslaghen was/
dat sommighe aeders gheborsten/
die andere ghequetst mochten we-
sen/er die het selbt lichatm van alle
canten sypende was banden bloe-
de/ soo was hy soo machteloos ge-
worden dat hy bycans niet den
eenen voet ober den anderen en
konde stellen ; jae elck van sijn
voetstappen wierden op der aer-
den gheteckent / dooz de menichte
van het dierbaer bloedt / dat hy
was stozende. Ende ten was
gheen wonder:want die perffe des
swaeren Cruycke was soo swaer/
ende soo nijpende / dat sy van alle
canten uyt die hemelsche drupbe
dat dierbaer sap / daer alle sondi-
ghe zielen dooz moesten ghewas-
schen

vallende aen den berch, 14. stat. 213

schen wesen/dede bloeyen. 'E was
op desen wegh / o mijn ziele! dat
ulwen Beminden doorwont kriert
met die diepe/wijde/ende bloedighe
wonde op sijn schouderen / die de
debote Leeraers / op dese materie
schrijvende / noemen de verborghen
wonde / die hem heeft ghemaect
dat swaer ghevoichte vanden balck
des Cruysen duerende desen lan-
ghen wegh / welcke wonde soo die-
pe was / datmer lichtelijck soude
drie vingheren in gheleyt hebben /
volghende de meyninghe van som-
mighe debote zielen. De redene
dat bereyffschende / dat nademael
hy voer ulre openbaere sonden
met die openbaere wonden / ende
me dat swaer sielijck Cruys
betaelde / dat hy oock met groote
verborghen smerten / wonden ende
pijnen u verborghen / ghedoken/
oncuyssehe sonden soude comen te
supberen ende te wasschen / om dat
van alle canten hy u soo veel lief-
te soude betoonen / als ghy hem
leet hebt aenghedaen / ende om dat
ghy sien soudt / Quod copiosa sit

apud

214 Den Bloedigen Bruydegom
apud eum redemptio, dat den schat
uwer verlossinghe oberbloedigh
was. Wat wonder dan mijn ziele/
dat soo ghestelt en verbult zyn-
de met bekende ende onbekende
wonden / hy niet boozt meer en
konde? Wat wonder dat tot elc-
ken boet-schap hy bytans met sijn
aenschijn op die aerde was val-
lende / 't welck hy hem wachte soo
langhe hy conste. Maer eplacen!
dat en konde niet langhe dueren/
want soo haest als hy was co-
mende aen dien boet des berhys
van Calbarien / als hy dien soude
gaen op-climmen / die op den effe-
nen wegh niet boozt en konde /
hoe soud' hy met sijn Cruyce ghe-
laden op konnen klimmen ; Maer
soo hy soo wilde pooghen te doen/
siet soo valt hy daer weder mach-
telooſ plat ter aerden / op sijn ghe-
benedydt aenschijn onder sijn
Cruys boozt de derde reyse.

Consideratie oft over-legginghe
van dit mysterie.

Derde deel vande Meditatie.

Here valt ghy / wie sal blijb en
staende; Heere zijt ghy mach-
teloos gheworden / van wien alle
de creatueren hunnen macht heb-
ben ontfanghen / ende sonder wien
sy sonder macht soudent blijven?
Ja ghy valt / en ghy valt machte-
loos / ende onder u Crups valt
ghy machteloos / ghy stercken
Keuse / op den wegh van mijn sa-
lighheit. Maer mijn ziele / siet eens
daer ligghen den Schepper des
wereldts / hy en roert / noch handt /
noch voert. Zijn aenschijn is son-
der ghedaente onkenneelijck / ont-
om hem liggen plassen van bloedt
compassieuselijck / niet een woordt
en spzecht hy / ende nochtans syn
arme ongheloobelijcke ghestelte-
nisse / soo hy daer licht / roept
crachtelijck: Thren. 1. O vos om-
nes qui transitis per viam, attendi-
te & videte si est dolor similis sicut
dolor meus? **O** mensch die ovec

desen

216 Den Bloedigen Bruydegom
desen wegh zijt booz-lyc gaende!
wilt eens stille staen / ende aensiet
oster opt smerte oft pijn was by
dese mijne te ghelijcken. Heeft opt
mensche soo desolaet gheweest? opt
misdadighen soo ghestrafst ghe-
weest? opt moordenaer soo ghepij-
nigt gheweest? opt verrader soo
nijdelijck verbolghit gheweest als
ich nu ben? Ich die u lieden al van
niet gheschapen hebbe; Ich die u
vander eeuwigheyt beminnt heb-
be; Ich die u al den tijdt uws le-
bens alle goet ghedaen hebbe; Ich
die quam om u te verlossen vande
slavernij vanden dupbel / en vande
de eeuwighe doot? En ghy / ghy
grijpt my / ghy vanght my / ghy
gheesselt my soo wreedelijck / ende
ghy oberlaedt my met het Crup-
te van u sonden soo swaerlijck dat
ich wel mach segghen: Psalm. 128.
Supra dorsum meum fraxicaverunt
peccatores, prolongaverunt iniqui-
tatem suam. Op mijn schouderen
ende rugghe hebben de sondaeren
een swaer Cruyce ghetimmert/
als sy hebben d'een sonde op d'an-
der

vallende aen den berch. 14. stat. 217

der blijven doen. Want o mensch
indien u groot / swaer / ende onlij-
delijck schijnt die uytwendighe
pynne die ick ben lijdende ; weet
hoorzeker / dat die inwendighe / die
my u sonden doen / veel onberdza-
ghelijcker is / dooz dien dat mijn
lichaem / om dat het sterffelijck
was / moeste sijn liyden hebben /
met eenighe maete (al was't soo
dat het niet terstondt sterben en
mochte / om te langer te liyden / om
u te betoonen mijn liefde.) Maer
mijn ziele (helaes !) mijn ziele / o
mensch ! die onsterffelijck was / die
heeft liyden ghehadt sonder mae-
ten / ende heeft veel onberdzaeghe-
lijcker ghepynight gheweest dooz
het aenmercken van u sonden / en-
de dooz't aensien van't cleyn pro-
fijt / dat ghy met mijn liyden doen
sult / maer boben al dooz't weten
vande groote ondanchbarigheyt /
die ghy aen Godt mijnen Vader
soudt bewijfen om soo groot een
beneficie ende weldaet. Want hem
niet meer en mishaeght dan de
ondanchberheyt / ende niet soo

¶

aenge-

aenghenaem als een danckbarigh herte/ twelck ghy sult soecken dooz t'oberlegghen van sulcken weldaden te verwecke om hem ende my altoos te loben / ende eenpaerlyck te beminnen.

Danck-logginghe ende verweckinge vanden wille om Godt te loven ende te dancken.

Vierde deel der Meditatie.

Ick lobe/ ick dancke / ick ghebede u / o mijnen almoghenden Godt ! van die onspreekelijcke weldaden die ghy my u arme slabe zyt bewijsende / dat ghy Schepper van hemel ende van aerde u vernedert hebt uyt medelijden alle de sonden van dese uwe arme slabe te comen betaelen / ende my uwen brandt te verlossen. **O** mijnen Godt ! zyt ghy u selven gaer steken in alle soorte van swaerighedt / ende toornenten / ghelijck ick nu met mijn ooghen des verstantis ben siende / ende hebt ghy die soo langhe om mijn sonden / ende tot betalinghe van die / ghe-

leden/

leden / tot dat ghy machteloos on-
 der dat swaer onghenadigh Crup-
 te hebt moeten blijven lighende:
 Ende seght ghy noch / eeuwigh
 Waerhepdt / dat dit zijn u minste
 Crupcen / ende dat de ghene / die
 ick dooz mijn booshepdt ben doen-
 de / u veel meer mishae ghen / ende
 meerder tozmenten causeren? Wat
 hebby dan al om my ulven byandt
 gheleden? oft wat sal ick u mogen
 doen tot vergeldinghe? Wat sal
 ick u toch gheben tot ghetupghe-
 nisse van danckbaerhepdt die ick
 nu wil gaen betoonen? Quid re-
 tribuam Domino pro omnibus quae
 retribuit mihi; Psal. 115. Wat sal
 ick u toch konnen gheben? Mijn
 ziele / mijn lichaem / mijn leden /
 mijn goet / mijn eere / het behoort
 u al te mael / ghy en hebt my die
 maer gheleent. Quid ergo retri-
 buam Domino? Wat sal ick mo-
 ghen gheben; naer dat ick niet en
 hebbe dan't gheene u toe behoort?
 Ich sal u al schencken dat ick heb-
 be / met de meeste liefde die my
 moghelijck sal wesen / ende een-

vuldigh belijden dat ick niet en
 hebbe dat ick u gheben kan dat
 uws soude moghen weerdigh we-
 sen / ende dat ick blijde ben / dat
 ghy soo groot / edel / ende boben my
 verheben zyt / dat ick niet op der
 aerden en kan vinden dat uws
 weerdigh is : daeromj soo noode
 ick hemeel ende aerde / alle bozghen-
 ren des hemels / alle menschen / de
 mane / de sonne / de voghels / en alle
 de ghedierten / datse comen naer
 hem vermoghen hem loben / ende
 vol-doen dat in my ontbreecte.
 Ende want sy dat noch niet en
 kennen doen nae uwe woerde / soo
 bidd' ick u o Almoghenden Godt!
 wil toch u selven loben / dancken /
 ende beminnen vooz alle die wel-
 daden my bewesen.

 D E N W E C H .

Christus climt voorts henen tot
 Cachtien treden.